

centraal campusplein met zicht op de 2de graad

SCHOLENCAMPUS, KORTRIJK

- geïntegreerde studieopdracht voor de vernieuwing van 2 scholencampussen
- programma: nieuwbouw basis- en 2e-gradsschool, uitbreiding 3e-gradsschool en renovatie van internaat. Administratief gedeelte, les-, vak- en studielokalen, open leercentrum met mediatheek, sporthal en eetzaal
- DBFM opdracht met toepassing van de wet van de overheidsopdrachten
- wedstrijd in het kader van de Open Oproep van de Vlaams Bouwmeester

STUDIE	2011
REALISATIE	2012-2015
OPDRACHTGEVER	DBFM Scholen van Morgen NV c/o AG Real Estate COPiD
ONTWERPTEAM	Vereniging van Studiebureaus 'ABSCIS – INGENIUM – PROVOOST'
LIGGING	Diksmuidekaai 6 8500 Kortrijk
BRUTO OPPERVLAKTE (M²)	10 825 m ² (gebouwen) en 4 900 m ² (terreinen)
KOSTPRIJS	€ 12 786 000 excl.BTW en erelonen

GREEN LABEL	E-PEIL	K-PEIL	KWU	CATEGORIE
	E70 (streefdoel)	nvt	nvt	Laagenergie

omgevingsontwerp

Het projectgebied voor deze wedstrijd wordt vooreerst beperkt tot de Campus Diksmuidekaai. Binnen dit projectgebied wordt de opdracht verder onderverdeeld in twee deelprojecten: een nieuwbouw voor de 2e graad - ten noorden van de site en een gemengd project met renovatie en nieuwbouw voor de 3e graad in het midden van de site.

Toch gaat het project om veel meer dan het ontwerp of de toevoeging van twee schoolgebouwen. Door de cruciale positie die ze op de campus innemen zullen deze gebouwen de site ingrijpend herstructureren.

In dit ontwerpvoorstel wordt de publiek toegankelijke noord-zuid-as als drager uitgewerkt voor de toekomstige ontwikkelingen. De fietsers- en voetgangersas rijgt de groene ruimtes aaneen en intensifieert de logica van het gedeeld gebruik van sportterreinen en -infrastructuur. Op deze as worden ook de nieuwe hoofdtoegangen tot de gebouwen van 2e en 3e graad geënt.

sfeerbeelden 2de graad

De tweedegraadschool neemt een cruciale plaats in binnen het ontwerpvoorstel. Enerzijds definieert dit gebouw een nieuwe toegang tot de scholencampus en fungeert het als 'schoolpoort', anderzijds geeft het gebouw vorm en structuur aan resterende open ruimte op de campus.

Het gebouw bestaat uit drie klassenvleugels en een sporthal, geschakeld rondom de speelplaats, die het centrum van deze schoolentiteit vormt. In deze configuratie wordt ook de geluidsoverlast en de wederzijdse inblik van en naar de burens maximaal beperkt. In de onmiddellijke nabijheid van de hoofdingang en het onthaal bevinden zich de mediatheek (open leercentrum), de studiezaal en de administratieve lokalen voor directie en middenkader.

De verdiepingvloeren zijn zeer flexibel opgevat. De klassen worden georganiseerd in drie klassenvleugels van ongelijke breedte, waardoor een diversiteit van klastypes en -groottes ontstaat. Op die manier kan afgeweken worden van de traditionele rechthoekige verhouding. De meer traditionele klassen worden in de hoofd vleugel ondergebracht, terwijl de vaklokalen en ICT-lokalen gesitueerd zijn in de vleugel aan de straatzijde en de tussenvleugel.

De sporthal bestaat als constructie uit een ondergronds en een bovengronds deel.

speelplaats 3de graad

De lay-out van de derdegraadsschool vertrekt vanuit de logica van de bestaande gebouwen (klassenhal, feestzaal). Circulatiepatronen worden afgestemd op de verschillende vloerniveaus teneinde een integrale toegankelijkheid te garanderen. De inkom tot de derdegraadsschool is centraal gelegen binnen de cluster van gebouwen (nieuwbouwvleugels, bestaande klassenhal en feestzaal) en bevindt zich tevens tussen de speelplaats en het nieuwe centrale campusplein.

In de inkomhal vertrekt een royale trap naar de eerste verdieping, die de grote stroom aan leerlingen van en naar de refter, studiezaal en mediathiek kan opvangen.

De grootkeuken bevindt zich op het gelijkvloers, om de aan- en afvoer van producten en afval te vergemakkelijken. Deze is direct verbonden met de freeflow en de 'warme' refter op het gelijkvloers van de voormalige feestzaal. Een monumentale vide met trappenpartij en passerelles scheppen ruimtelijkheid tussen beide verdiepingen van de feestzaal. Op de verdieping is een 'koude' refter voorzien met aansluitende studiezaal en mediathiek. De kleine gymzaal wordt voorzien in de vernieuwde vleugel, gedeeltelijk ondergronds.

Ondanks de relatief kleine uitbreidingen op de bestaande klassenhal en feestzaal, krijgen de nieuwbouwvolumes een eigen signatuur qua vormgeving en materiaalgebruik. Door de gebouwen hoofdzakelijk massief en gesloten te houden treden ze niet in concurrentie met de verfijnde detaillering van de naburige gebouwen.

Enkel op cruciale plaatsen wordt de gevel opengebroken: de inkom die doorzicht geeft van het centrale plein en de fietsersas naar de speelplaats van de derde graad, de mediathiek die een groot venster op de buitenwereld krijgt, weliswaar gesluierd door verticale houten lamellen,...

Als architecten streven wij ernaar om een moderne en hedendaagse architectuur te verenigen met een duurzaam totaalconcept. Dit duurzaam totaalconcept wordt gerealiseerd door middel van geïntegreerd ontwerpproces gebaseerd op 2 belangrijke pijlers: het energiezuinig bouwen (Trias Energetica) en het bio-ecologisch bouwen met de nadruk op een duurzaam water- en materiaalgebruik. Wij maken hiervoor gebruik van een **'duurzaamheidsmeter'** gebaseerd op 8 onderdelen: inplanting; mobiliteit; natuurlijk milieu; water; grondstoffen en afval; energie; gezondheid, leefbaarheid en toegankelijkheid; samenleving en economie. Deze elementen worden in elke studiefase getoetst en bijgestuurd.

1. INPLANTING

- Het gebouw bevindt zich in de stadskern van Kortrijk, gelegen in een zogeheten 'secret garden' van de stad : een kwaliteit die moet behouden en versterkt worden. Voor de inplanting van de gebouwen op het terrein is in de mate van het mogelijke bij de oriëntatie van de volumes rekening gehouden met een optimale oriëntatie voor de klassen.

2. MOBILITEIT

- De site is met alle vervoersmiddelen vlot bereikbaar. Ten noorden van de site bevindt zich een busstation, de site ligt naast de binnenring, de toekomstige fietsers- en voetgangersverbinding doorkruist het terrein en het centrum van Kortrijk ligt op wandelafstand.

3. NATUURLIJK MILIEU

- Grote groene stapstenen worden ontwikkeld en gelinkt met elkaar door kleinere groenelementen.
- Bij de beplanting wordt gekozen voor inheemse soorten, zoals bvb eiken, essen, haagmassieven zoals beuk, Bomen die de seizoenen tonen, wat naast hun rustgevend effect ook de educatieve waarde verhoogt.

4. WATER

- Aan de hand van verbruiksprofielen kan een simulatie gemaakt worden van de verwachte waterbehoefte, opgesplitst volgens de diverse type verbruikers (toiletten, lavabo's, keuken, douches, wasserij, ...). Op basis hiervan en aan de hand van een gedetailleerde haalbaarheidsanalyse, kunnen gefundeerde keuzes gemaakt worden.
Waterbehoefte kunnen onder andere worden gereduceerd door ingrepen op de sanitaire toestellen:
 - WC's met spaartoetsen die slechts het strikt noodzakelijke waterdebiet verbruiken.
 - Het gebruik van spaardouchekoppen in de douches.
 - Toepassing van waterloze urinoirs.
 - Kraanwerk met handenvrije bediening (optische sensor).
- Na het beperken van het waterverbruik op zich, vormt een 2e belangrijke pijler het hergebruik van regenwater om zoveel mogelijk de resterende waterbehoefte te dekken.
 - De dienstkraantjes en toiletten worden aangesloten op het regenwater uit de regenwaterput.
 - Verder wordt er een drinkwaterfontein voorzien aangezien dit goed is voor de gezondheid van de kinderen en positief voor het imago van water als natuurlijk product.

5. GRONDSTOFFEN EN AFVAL

- Het ontwerp is compact opgevat binnen het opgelegde volume, om de geveloppervlakte en gevelmaterialen in hoeveelheid te beperken.
- Er wordt bijzondere aandacht geschonken aan het gebruik van duurzame bouwmaterialen en andere materialen met een goede NIBE-classificatie en duurzame houtsoorten met bij voorkeur een FSC of PEFC-certificaat. Het gebruik van producten en materialen die schadelijk zijn voor de menselijke gezondheid worden vermeden.
- Buiten het gebouw kan een composteerplaats voor groente- en fruitafval georganiseerd worden.

6. ENERGIE

- Een goede isolatiekwaliteit en luchtdichtheid van de gebouwschil, een hoge compactheid, een aangepaste ventilatiestrategie, een goede daglichttoetreding en een regelbare zonnewering zijn hierbij cruciale factoren. Dergelijke maatregelen hebben een zeer lange levensduur en vormen een noodzakelijke voorwaarde voor de toepassing van passieve klimaattechnieken.
- Om het elektriciteitsverbruik in de school en de lichtvervuiling te beperken worden enkel energiezuinige lampen gebruikt met daglichtsensoren en/of afwezigheidsdetectie. Op deze manier wordt er enkel verlicht (en verbruikt) wanneer het nodig is.
- De zonnewarmte wordt buiten gehouden door externe mobiele screens.

7. GEZONDHEID, LEEFBAARHEID EN TOEGANKELIJKHEID

- De daglichttoetreding per verblijfsruimte voldoet aan een minimale daglichtfactor van 15% van de vloeroppervlakte. Oververhitting wordt vermeden door zonnewerende beglazing, en door beweegbare zonneweringen.
- De binnenluchtkwaliteit wordt geregeld door een gecontroleerd ventilatiesysteem met geïntegreerde debietmeting en sensoren. Per gebouw wordt telkens het passende antwoord voor ventilatie gezocht. In dit geval leidt dit tot verschillende oplossingen (zie verder).
- Alle functies zijn 100% bezochtbaar voor personen met een beperking. Er wordt geen enkele niveauverschil hoger dan 2cm voorzien.

8. SAMENLEVING EN ECONOMIE

- De nieuwe gebouwen vormen een eyecatcher langs de fietsroute over het terrein. Samen met het aan te leggen groene plein vormen ze een plaats waar leerlingen, maar ook de bewoners van de stad, elkaar kunnen ontmoeten en gemeenschappelijke activiteiten kunnen organiseren.
- Tegelijk creëert de harmonische groenaanleg een gevoel van rust. De vernieuwde campus wordt dé plaats om te (ver)blijven!